

دفتر دوم

تاریخ شفاهی
نشر معاصر ایران

بخش کتاب

عمومی و دانشی

گفتگو با نویسندگان کتاب

محمد هاشم اکبری

خانه کتاب

پاییز ۱۳۹۸

سرشناسه: اکبر یانی، محمد هاشم، ۱۳۴۴ -
 عنوان و نام پدید آور: پخش کتاب: گفت‌وگو با پخش کنندگان کتابهای عمومی و دانشگاهی
 تهیه و تنظیم: محمد هاشم اکبر یانی.
 مشخصات نشر: تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۳۲۸ ص: مصور.
 فروست: مؤسسه خانه کتاب: ۶۶۸. تاریخ شفاهی نشر معاصر ایران: ۲.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۲-۵۱۲-۲
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 موضوع: کتاب فروشان و کتاب فروشی - ایران - سرگذشتنامه
 موضوع: Booksellers and bookselling - Iran - Biography
 مسئولیت کنگره: Z۴۵۰/۳
 رده بندی دیویی: ۰۷۰/۵۰۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۹۷۳۵۰

مؤسسه خانه کتاب (۶۶۸) تاریخ شفاهی نشر معاصر ایران (۲)

عنوان: پخش کتاب: گفت‌وگو با پخش کنندگان کتابهای عمومی و دانشگاهی

تاریخ شفاهی نشر معاصر ایران (دفعه دوم)

تهیه و تنظیم: محمد هاشم اکبر یانی

ویراستار: حسن هوشمند، سحر برین خو، حمید نوروزیان

ناشر: خانه کتاب

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

بها: ۴۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۲۲۲ - ۵۱۲ - ۲

طراح گرافیک: علیرضا کرمی

صفحه آرا: عسگر ابراهیمی

چاپ و صحافی: چاپخانه بوستان کتاب

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین خیابان فلسطین جنوبی و برادران مظفر، شماره ۱۰۸۰

مؤسسه خانه کتاب - شماره تماس ۸۸۴۴۲۹۸۵

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۳	کاظم علمی / مرکز پخش گسترش فرهنگ و مطالعات
۴۹	امیرحسین زادگان، محمد مراد زادگان / مرکز پخش کتاب ققنوس
۸۵	ابراهیم کریمی / مرکز پخش انتشارات دوستان (گزیده)
۱۰۹	حسن قربانی / مرکز پخش کتاب آیدار
۱۴۹	اردشیر هنربخش / پخش کتاب‌های انتشارات هنر
۲۰۵	سیدمجتبی طالقانی / مرکز پخش انتشارات سیمای دانش
۲۴۷	محمد مویتاب / موزع کتاب
۲۷۵	مسعود نبویان / ویزیتور

پیش‌گفتار

وقتی سخن از نشر کتاب به میان می‌آید ذهن‌ها بیشتر سمت ناشر و کم‌بیش کتاب‌فروش می‌رود. در این سه دهه که تمام فعالیت‌های حرفه‌ای خود را صرف کتاب و گسترش کتابخوانی کرده‌ام این نکته اهمیت فراوانی برایم داشته‌است که چرخه نشر یا فرایند تولید کتاب شامل حلقه‌ها و عناصری است که هریک در جای خود اهمیت دارند. مؤلف که حروف را اول در ذهن خود می‌پروراند و سپس بر صفحه، رایانه یا کاغذ می‌نشانند، ویراستار، حروفچین، صفحه‌آرا، لیتوگراف، چاپخانه‌دار، صحاف، بررسی، قانونگذار عرضه، سرچشمه‌کننده کتاب، کتاب‌فروش، کتابدار، ناشر و ... همگی در کار انتشار کتاب نقش دارند و نمی‌توان هیچ‌یک از آن‌ها را نادیده گرفت.

موضوع مهم دیگر، نبود تحقیق و پژوهش در خصوص بخش‌های مربوط به نشر است. متأسفانه منبع مشخص و قابل‌استفاده‌ای که بتواند مبنای کار پژوهشگران قرار بگیرد وجود ندارد. به این ترتیب اکثر قرار است منابعی وجود داشته باشد چه بهتر گفته‌های کسانی باشد که خود در این راه فعال بوده‌اند و عمر را در این راه صرف کرده‌اند.

«خانه کتاب» که یکی از مراکز و نهادهای مرتبط با کتاب بوده و تاکنون آثار فراوانی در این باره منتشر کرده‌است وظیفه خود دید منبع دست‌اولی را تدارک ببیند تا امر پژوهش در این زمینه میسر شود.

با چنین نگاهی بود که طرح «تاریخ شفاهی نشر معاصر» شکل گرفت. در این طرح، اصل بر آن است که همه عناصر مؤثر در عرضه کتاب موردنظر قرار گیرند و تاریخ حیات آن‌ها در دوران معاصر از خلال گفت‌وگو با

سرآمدان هر رشته به تصویر کشیده شود. بی شک تاریخ نشر کتاب در ایران برخاسته از تاریخ زندگی حرفه‌ای ویراستار، موزع، کتابدار و ... است و اگر آیندگان بخواهند درباره نشر امروز سخنی بگویند و پژوهشی انجام دهند، این کتاب‌ها منبع بسیار مهمی خواهند بود. قدم اول در این راستا را به تاریخ شفاهی «ویراستاری» اختصاص دادیم که شروعی بود برای کار در دیگر حوزه‌ها. در گام دوم به «پخش کتاب» می‌پردازیم که در جای خود اهمیت فراوانی دارد. عرصه نشر را در پنج‌شش دهه‌آخر نمی‌توان بدون پخش کتاب تصور کرد. صنعت نشر، امروزه با مولفه‌ای به نام پخش کتاب است که معنا می‌یابد. گرچه وجود اینترنت و شبکه‌های مجازی تغییراتی بنیادین بر این حوزه ایجاد کرده اما با همه این‌ها پخش کتاب همچنان در شبکه‌های مختلف بخشی مهمی از چرخه نشر را تشکیل داده که باید به آن توجه داشت.

امیدوارم توانسته باشم به یکس از دغدغه‌های جامعه فرهنگی که حفظ و حراست از حیات فرهنگی جاست، است پاسخی مناسب بدهیم که صد البته این پاسخ، در حد توان و ظرفیت‌های ما است.

در انتها وظیفه خود می‌دانم از مجری طرح آقای محمدهاشم اکبریانی و سایر همکارانشان و همچنین همه همکاران خیرم در مؤسسه خانه کتاب که همدلانه چنین فعالیت‌هایی را پیگیری می‌کنند تشکر کنم.

همین‌طور از مصاحبه‌شوندگان که همگی از سرمایه‌های اجتماعی و فرهنگی این خاک زرخیز هستند و نهایت همکاری را در انجام این مهم داشتند، سپاس‌گزارم.

نیکنام حسینی‌پور

مدیرعامل خانه کتاب

تابستان ۱۳۹۸